ضرورت بحث و گفتگوی ضابطه‌مند در دروس حوزه

خدا نیاورد آن روزی را که مباحثه‌های در حوزه طوری شود که از گفتوگو، رفتوبرگشت خالی شود. من جلوترها هم مکرر عرض کردم. ولی «کلما جاوز الشیء حده انقلب ضده». قاعده معروفی است. یعنی هر چیزی از حد خودش در شود، عکس مقصود را نتیجه میدهد. اصل اینکه انسان در مباحثه کند و رفتوبرگشت باشد، خیلی خوب است. اما اگر از آن حد خودش بیرون برود، لوازمی بر آن مترتب میشود که خلاف مقصود است. لذا قبلاً هم عرض کرده بودم، هر چه که در ذهن شریفتان هست را بالفعل بگویید. فقط برای اینکه از حد تجاوز نکند حدش را رعایت کنیم. هر چیزی حدی دارد، گاهی بحث طوری است که اقتضاء میکند رفتوبرگشت زیاد میشود. اما نوعاً طبق همان قاعده‌های که عرض کردم، بهصورت متعارفش دو بار گفته شود؛ شما یک چیزی میفرمایید و چیزی به ذهن من میآید و میگویم. شما به آن اشکال میکنید و میگویید من قبول ندارم. این دو بار رفتوبرگشت خوب است. یعنی حرف زده شده و طرف هم ابراز کرده که من از جوابی که تو دادی قانع نشده‌ام و اشکال دارد. این بهعنوان یک رسم میمانند که دوبار رفتوبرگشت شود. فکرش را بکنید برای فردا و دفعه‌های بعد. به گمانم باید حتماً صحبت کنیم و حتماً باید طوری باشد که ضوابط مراعات شود تا من‌جر به آسیب در ادامه رسم نشود. همچنین نسبت نظم مباحثه؛ من خودم در خواست کردم که وقتی وقت تمام میشود تذکر بدهید. این درخواست من است که بینظمی نباشد. خیلی‌ها هم کار دارند و گاهی هم لوازم خیلی مهم پیش میآید. لذا وقتی لطف میکنید که وقت تمام شده بر سر این هم بحث خودتان منت گذاشته‌اید.

بازبینی #1
ایجاد شده در 19 مه 2026 13:18:51 توسط ... .
به روزرسانی شده در 19 مه 2026 13:19:17 توسط ... .